

Brexit i jego wpływ na Irlandię

Irlandia prawdopodobnie będzie państwem członkowskim, na które wystąpienie Wielkiej Brytanii z UE wpłynie najbardziej. Parlament chce złagodzić skutki brexitu dla całej wyspy.

Obejrzyj wideo

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/brexit-in-ireland-fear-of-a-hard-border-2>

Między Irlandią Północną a Republiką Irlandii znajduje się ok. 275 przejść granicznych - dla porównania na wschodniej granicy Unii Europejskiej - od Finlandii po Grecję - działa 137 przejść granicznych. Wynik referendum z 2016 roku, w którym obywatele Zjednoczonego Królestwa zadecydowali o wyjściu ze Wspólnoty oznacza, że wkrótce ta 500-kilometrowa granica może stać się zewnętrzną granicą UE. Ta wyjątkowa sytuacja musi zostać rozwiązana w toku [negocjacji w sprawie brexitu](#).

Negocjatorzy ze strony Wielkiej Brytanii i UE uzgodnili tekst projektu umowy o wystąpieniu i deklarację polityczną w listopadzie 2018 r., ale nie została ona ratyfikowana. Ten projekt umowy zawierał [mechanizm ochronny \(tzw. backstop\)](#) mający funkcjonować jako siatka bezpieczeństwa zapobiegająca utworzeniu twardej granicy na wyspie, która mogłaby zagrozić porozumieniu wielkopiętkowemu. Przepis ten utworzyłby jednolity obszar celny obejmujący UE i Zjednoczone Królestwo i wprowadziłby środki w celu zapewnienia równych warunków między UE a Zjednoczonym Królestwem. Mechanizm ochronny zostałby aktywowany tylko wtedy, gdyby pod koniec uzgodnionego okresu przejściowego nie zostałyby znalezione żadne inne rozwiązania.

Ten mechanizm ochronny okazał się kontrowersyjny w Wielkiej Brytanii, ponieważ niektórzy obawiali się, że można go wykorzystać do zatrzymania kraju w unii celnej UE na czas nieokreślony. W 2019 r., nowy premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson renegotjował umowę o wystąpieniu, która obecnie zawiera [zaktualizowany protokół](#) dotyczący Irlandii Północnej i Irlandii i wymaga zatwierdzenia przez brytyjski parlament i PE.

Unijni negocjatorzy naciskają na rząd Wielkiej Brytanii, aby przedstawił konkretne propozycje na stworzenie legalnej alternatywy dla takiej siatki bezpieczeństwa.

Łagodzenie skutków brexitu dla Irlandii

Wystąpienie Wielkiej Brytanii z UE bez porozumienia byłoby bardzo szkodliwe dla obu stron. Oficjalne dane mówią, że szkody gospodarcze miałyby nieproporcjonalnie większy wpływ na Wielką Brytanię. Po stronie UE, brexit znacznie dotknąłby Irlandię - wiele produktów jest obecnie importowanych do Republiki Irlandii z Wielkiej Brytanii, więc ceny wielu produktów mogłyby wzrosnąć z powodu taryf. Łańcuchy dostaw mogą zostać poważnie zakłócone. Ponadto, sytuacja może wpłynąć na eksport. W 2018 r., towary eksportowane do Wielkiej Brytanii stanowiły ok. 11,5% całkowitego eksportu towarów irlandzkich. Istnieje również ryzyko wzrostu napięć w Irlandii Północnej.

Irlandia mogłaby skorzystać z [szeregu środków UE mających na celu złagodzenie skutków nieuporządkowanego brexitu](#). Finansowanie bilateralnych [programów pokojowych w Irlandii Północnej](#) będzie kontynuowane co najmniej do 2020 roku, aby wspomóc proces pokojowy rozpoczęty porozumieniem wielkopiątkowym.

Zaraz po tym, jak [Zjednoczone Królestwo zgłosiło zamiar wyjścia z UE](#), powołując się na [artykuł 50. traktatu o Unii Europejskiej](#) w marcu 2017 r., [Parlament Europejski wyraził swoje zaniepokojenie](#) konsekwencjami, jakie Brexit może mieć dla Irlandii - zarówno północnej, jak i południowej części. Posłowie podkreślili, że „kluczowe jest zapewnienie pokoju i dotrzymanie wszystkich elementów porozumienia wielkopiątkowego”, które zakończyło trwający trzy dekady konflikt na wyspie i zostało przegłosowane przez obywateli obu części wyspy w 1998 roku.

Parlament ponownie wyraził swoje zaniepokojenie w rezolucji przyjętej we wrześniu 2019 roku.

Nie dla "twardej granicy"

W rezolucjach przyjętych przez Parlament, posłowie wielokrotnie podkreślali, że należy unikać powrotu do tzw. twardej granicy. Po dwóch dekadach względnego pokoju w Irlandii, wieże strażnicze i wojskowe punkty kontrolne zostały rozebrane, a dziesiątki tysięcy ludzi codziennie dojeżdżają do pracy przez otwartą granicę. Chociaż ani Irlandia, ani Wielka Brytania nie należą do strefy Schengen, między obu państwami działa wspólny obszar podróży.

Pacjenci z Irlandii otrzymują radioterapię w Irlandii Północnej, podczas gdy chore dzieci z Belfastu jadą do Dublina na operacje serca. Ok. jedna trzecia mleka produkowanego w Irlandii Północnej jest przetwarzana w Irlandii, a 40% kurczaków wyhodowanych na południu jest

przetwarzane na północ od granicy.

Jak wiadomo, piwo Guinness jest warzone w Dublinie, ale przekracza granicę, gdzie rozlewa się je do butelek i puszek, a następnie znowu wraca do Dublina na eksport. Na całej wyspie działa jeden rynek energii elektrycznej.

„Nigdy nie pozwolimy, by Irlandia ucierpiała”

Przemawiając do posłów do irlandzkiego parlamentu w Dublinie 21 września 2017 roku, koordynator Parlamentu Europejskiego ds. Brexitu Guy Verhofstadt podkreślił, że „ta granica (między Republiką Irlandii i Irlandią Północną - red.) spowodowała chaos, nienawiść i przemoc. Dlatego ograniczenie jej do linii na mapie było kluczowym osiągnięciem”. Verhofstadt dodał, że „nigdy nie pozwolimy, by Irlandia ucierpiała przez decyzję Brytyjczyków, by opuścić UE”.

Wszyscy urodzeni w Irlandii Północnej mają prawo do obywatelstwa irlandzkiego, a tym samym do obywatelstwa UE. W rezolucji przyjętej 3 października br. Parlament Europejski podkreśla, że „żadne przeszkody lub utrudnienia” nie powinny zapobiec obywatelom Irlandii Północnej w pełnym wykorzystaniu ich praw do obywatelstwa UE. Parlament podkreśla również, że konieczne będzie „unikalne” rozwiązanie, aby zapobiec tzw. twardej granicy.

Rola Parlamentu Europejskiego

Unia Europejska podkreśliła już, że chce znaczącego postępu w [kluczowych dziedzinach](#) ([prawa obywateli](#), [zobowiązania finansowe](#) i sprawa Irlandii) zanim rozpoczną się rozmowy o przyszłych stosunkach UE i Wielkiej Brytanii. Każda umowa o wystąpieniu będąca finałem negocjacji między Wielką Brytanią a UE będzie wymagała zgody Parlamentu Europejskiego, zanim będzie mogła wejść w życie.

W [rezolucji](#) przyjętej 18 września 2019 r., posłowie do PE powtórzyli, że nie zagłosują za porozumieniem o wystąpieniu jeśli nie będzie zawierało mechanizmu ochronnego. Stwierdzili również, że byliby otwarci na powrót do pierwotnej propozycji UE dotyczącej mechanizmu ochronnego tylko dla Irlandii Północnej. Byliby również otwarci na analizę innych rozwiązań, gdyby były one prawnie i operacyjnie wiarygodne oraz zgodne z głównymi zasadami UE.

[Kliknij, by dowiedzieć się więcej o roli Parlamentu w procedurze brexitu.](#)

Więcej informacji

[Strona rządu irlandzkiego nt. brexitu](#)

[Inteligentna granica 2.0 - Uniknięcie "twardej granicy" na wyspie Irlandii dla celów kontroli granicznej i wolnego przepływu osób \[EN\]](#)

[Brexit i Irlandia - kwestie prawne, polityczne i gospodarcze \[EN\]](#)